

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciacie a kulturní integrace

3AM494 Multikulturní Evropa, kulturní diplomacie

Ing. Daniel Šubrt

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciaci a kulturní integrace

- evropská integrace

- koncept bez jasného konkrétního ukotvení / významu
- svrchní _ politické / ekonomické / kulturní elity formují evropskou integraci prostřednictvím norem / pravidel / etc.
- spodní _ instituce / jedinci / etc. mají vliv na politické / ekonomické / kulturní procesy jednotlivých států
- změny vnějších hranic _ význam evropské vlády
- vznik centrálních institucí
- export evropské kultury za hranice
- vnitřní akceptace společných nařízení / legislativy etc.
- vnitřní akceptace společných norem / hodnot / etc.

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciaci a kulturní integrace

- paleolit

- osídlení Evropy již před 800 000 lety
- homo Sapiens _ ~45 000 let ze Středomoří / Balkánského poloostrova
 - druhá vlna ~36 000 let z Asie _ cromagnonský člověk _ aurignacien
 - třetí vlna ~ 29 000 let z Arabského poloostrova _ gravettien
 - poslední velká migrace ~ 20/10 000 let

- mezolit

- z hlediska kulturní migrace relativně klidné období
- konec doby ledové

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciacie a kulturní integrace

- neolit

- 7/5 000 let
- migrace / expanse v prostoru
 - jihozápadní / západní Evropy
 - jihovýchodní / střední / severní Evropy

- eneolit

- Indoevropské kultury

- starověk

- 3 000 let
 - Egypt / Řecko / Řím / Persie
 - v dnešní Evropě _ kmenové uspořádání
 - > odpor > převzetí kulturních prvků

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciacie a kulturní integrace

- Keltové

- první rozsáhlá kmenová struktura na ose Francie – Maďarsko
 - jednotný jazyk / kultura / náboženství / písmo
 - Velština / Irština / Gaelština / Kornština / Bretonština
- postupná expanse _ Španělsko / Balkán / Británie / Malá Asie

- Řecko

- Mykénská civilizace / kulturní vyspělost
- zabrání Makedonií > Alexandr Veliký > rozšíření řecké kultury na Přední východ
- od 2. století součást římské říše

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciacie a kulturní integrace

- Řím

- 753 př. n. l.
- vojenská anexa _ Kartágo / Galie / Británie / Řecko / Dacie / Egypt
- křesťanství _ 392 n. l. > nahrazení antických náboženství

- stěhování národů

- konec 4 století př. n. l.
 - Hunové > příchod germánských kmenů
 - zánik Západořímské říše _ 476
 - zánik Východořímské říše _ Byzantská říše _ 1453
 - příchod Slovanů

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciacce a kulturní integrace

- středověk

- formování nových států

- Francká říše / Sámova říše / Velkomoravská říše / Kyjevská Rus / Polsko / etc.
- Severní Evropa _ vikingské
- 895 _ průnik Maďarů _ Uherské království ~ 1000
- počátek 10. století _ Svatá říše římská
- Východořímská říše _ středomoří

- vrcholný středověk

- relativní stabilizace států _ království
- velká kolonizace
- reconquista
- christianizace východní Evropy
- kruciáty

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciaci a kulturní integrace

- pozdní středověk
 - vyčerpání vnitřní kolonizace
 - prosazení stavovského systému
 - morové epidemie
 - stoletá válka

- novověk
 - objev Ameriky
 - > kolonizace
 - renesance
 - reformace / protireformace
 - třicetiletá válka
 - osvícenství

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciacie a kulturní integrace

- 18/19. století

- průmyslová revoluce
- kolonialismus
 - válka za nezávislost
- Velká francouzská revoluce
- 1848
 - > republikánství

- 20. století

- první světová válka
- 1917 _ Říjnová revoluce
- 1929 _ Velká hospodářská krize
- druhá světová válka
- studená válka
- 1993 _ Evropská Unie

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciaci a kulturní integrace

- společný kulturní základ
 - hodnotové paradigma
 - integrace / vymezení / orientace
 - antika _ racionalita / aktivita / dobro
 - > demokracie _ Řecko
 - Řím _ individualizace _ občanské právo
 - náboženství _ křesťanství
 - otázky duchovního / mravního rozvoje / svobody
 - > sekularizace
 - novověká evropská věda
 - existence ověřitelných přírodních zákonů

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciaci a kulturní integrace

- obraz světa _ zobecnění poznatků vědy / náboženství / antiky
 - syntéza _ novověká filosofie
 - vše je řízeno přírodními zákony _ člověk jako aktivní subjekt
 - racionální poznání jako podstata bytí
 - osvobození skrze poznání
 - svoboda _ vymaňování se z přírodní determinace
 - > mravní zdokonalování člověka jako důsledek poznání
 - osvícenství
 - existence lidstva jako proces odklonu od přírody k duchovním kvalitám
 - antropocentrismus
 - jednota svobody / zodpovědnosti

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciacce a kulturní integrace

- princip svobodné individuality / planetární zodpovědnosti
 - důsledek 1WW
 - uvědomění si možnosti sebezničení _ vznik Společenství národů
 - v 2. pol. 20. století _ ekologický rozměr
 - moderní věda
 - nová interpretace světa _ uvědomění si celistvosti všeho
 - lidstvo jako součást celku
 - překročení paradigmatu antropocentrismu / evropocentrismu
 - zdůrazňování globality / rozvinutí individuality

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciaci a kulturní integrace

- analogické vnímání
 - humanita
 - lidskost / systém hodnot
 - duchovní principy
 - multidimenzionalita
 - využití času / hierarchie konformit / verbální komunikace / neverbální komunikace
- rozdíly v pojetí
 - sekularizace / individualismus / obchodní jednání
- procesy kulturní diferenciaci / integrace
 - problém emocionality
 - otázka širších souvislostí
 - kultura jako kontext lidského společenství
 - kultura _ kultivační / identifikační / integrační / reprezentační / ekonomická?
 - orientační základ společnosti / jedinců v realitě

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciacie a kulturní integrace

- Evropský kulturní systém

- existuje?
- jednotná civilizační sféra
 - kontinentální / globální charakter
 - společná institucionálně-normativní báze

- kulturní struktura Evropy

- nadnárodní útvar _ národní kultury > kulturní pluralita?
 - kultury různého řádu / podob
 - Římský / byzantský okruh
 - Rusko
- planetární sociokulturní systém?

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciaci a kulturní integrace

- kulturní identita

- indikátor sociokulturního systému?
 - hodnotový systém jako integrační prvek
 - vnímání kulturní příslušnosti jedinci
 - objektivní vs. subjektivní
- kulturní identita jako reflexe hodnotového paradigmatu
 - jedinečné projevy
- snaha o sebevymezení Evropy jako jednotného celku
- Evropská integrace jako předobraz globální integrace?

Kulturní vývoj Evropy, společný kulturní základ, procesy kulturní diferenciacie a kulturní integrace

- literatura / zdroje:

DAWSON, CH. (1994) Zrození Evropy: úvod do dějin evropské jednoty. Praha: Vyšehrad.

PATOČKA, J., HEŘMANOVÁ, E. (2008) Lokální a regionální kultura v České republice. Praha: ASPI.

DOSTÁL, P. (2010). Multi-speed European Union: Differentiated Integration and spatial development in public opinion. Czech Geographic Society

LEHMANNOVÁ, Z. (2001). Integrace Evropy z hlediska kultury. Czech Journal of International Relations, 36(3), 24-40.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

